

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Katrin Uuetalu
Eesti Töötukassa
Katrin.Uuetalu@tootukassa.ee

Teie 23.05.2025 nr

Meie 21.06.2025 nr 2.3-8/25/1661-3

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Eesti Töötukassa pöördumise seoses mõiste „profiilialalüüs“ tõlgendamisega olukorras, kus isikustamata isik sisestab vestlusrobotisse nt soo, vanuse, haridustaseme, mõne oskuse ning palub vestlusrobotil anda infot edasi õppimise võimaluste kohta, mille tulemusena vestlusrobot väljundi andmisel arvestab näiteks, et põhihariduse omamise märksõnaga ei ole asjakohane väljunditesse anda valikuid, mis eeldavad näiteks omandatud keskharidust. Selgitustaotluses küsitakse, kas kirjeldatud tegevus on profileerimine või kas see oleks pigem isiku enda etteantud parameetritele tuginedes lihtsalt sobivaimate otsingutulemuste leidmine ja kuvamine.

Esmalt selgitame, et AKI ei saa selgitustaotlusele vastates anda konkreetset siduvat õiguslikku hinnangut teatud töötlemise protsessile, see on võimalik ainult järelevalvemenetluses. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-st 3 tulenevalt on AKI-l kohustus anda õiguslaseid selgitusi asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta. Seetõttu on järgnevalt toodud üldised [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse \(EL\) 2016/679](#) (isikuandmete kaitse üldmäärus ehk IKÜM) selgitused.

Automatiseeritud töötlusel põhinevate üksikotsuste tegemine, sealhulgas profiilialalüüs on reguleeritud IKÜM artikliga 22, mille lõike 1 kohaselt andmesubjektil on õigus, et tema kohta ei võetaks otsust, mis põhineb üksnes automatiseeritud töötlusel, sealhulgas profiilialalüüsil, mis toob kaasa teda puudutavaid õiguslikke tagajärgi või avaldab talle märkimisväärset mõju. Selline töötlemine hõlmab igasuguses isikuandmete automatiseeritud töötlemises seisnevat profiilialalüüsi, mille käigus hinnatakse füüsilise isikuga seotud isiklike aspekte, mille eesmärk on eelkõige selliste aspektide analüüsimine ja prognoosimine, mis on seotud töötulemuste, majandusliku olukorra, tervise, isiklike eelistuste või huvide, usaldusväarsuse või käitumise, asukoha või liikumisega, kui see toob kaasa teda puudutavaid õiguslikke tagajärgi või avaldab talle samamoodi märkimisväärset mõju (IKÜM pp 71).

Automaatseid otsuseid ja profiilialalüüsi ei tohi teha [eriliigiliste isikuandmetega](#), välja arvatud kui töötlemine põhineb inimese nõusolekul või see on vajalik seaduses sätestatud põhjustel avalikku huvi silmas pidades.

Eeltoodust selgub, et profiilialalüüsil on kolm omadust: tegemist peab olema automatiseeritud töötlemisega, seda tuleb teha isikuandmetega ning profiilialalüüsi eesmärk peab olema füüsilise isikuga seotud isiklike aspektide hindamine.

Pöördumises on selgitatud, et vestlusrobotit saab kasutada isikustamata isik. Juhul, kui isiku tuvastamine on välistatud¹, ei ole tegemist isikuandmete töötlemisega ja IKÜM nõuded seega ei kohaldu.

Pöördumises kirjeldatud töötlemise tulemusel antakse isikule, kes on ise enda andmeid sisestanud, infot edasi õppimise võimaluste kohta. Sellest saab järeldada, et isik otsustab ise, kas ja kuidas ta kasutab vestlusroboti poolt antud infot, sh isik ei ole pakutud variandiga seotud ning saab sõltumata pakutud valikust ise valida teisi õppimise võimalusi. Vestlusroboti väljundit ei saa käsitleda siduva õigusliku hinnanguna, mis toob kaasa isiku puudutavaid õiguslikke tagajärgi või avaldab talle märkimisväärset mõju.

Kuna AKI-l puudub ülevaade kogu andmete töötlemise protsessist, saab AKI hinnang tugineda ainult pöördumises antud selgitustele. Kui andmetöötleja ei kasuta vestlusroboti sisestatud teavet konkreetse isikuga seotud asjaolude hindamiseks, siis ei ole tegemist isiku profileerimisega IKÜM mõttes, vaid pigem isiku sisestatud parameetritele tuginedes sobivaimate otsingutulemuste leidmise ja kuvamisega.

Täiendavat infot automatiseeritud töötlustest ja profiilianalüüsist saab [suunistest automatiseeritud andmetöötluste kohta](#).

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Irina Meldjuk
jurist
peadirektori volitusel

¹ Isiku tuvastamise, sh kaudse tuvastamise, võimalust siiski ei saa AKI hinnangul vestlusroboti kasutamisel välistada, kuna isik saab ise enda isikuandmed sisestada.